

Kutseühinguline ajakiri

Riigiteenijate häälekandja

Tellimise hind:

Hastas postiga . . . Kr. 1—
Poolaastas " 0.50

Ilmub 1—2 korda kuus

Tellimisi võetakse vastu igas raudteejaamas, riigi- ja omavalitsusteenijate organisatsioonides ja kõigis postkontorites ja lehe talituses.
Toimetuse ja talituse: Tallinna, Kopli tän. 7-a. Telef. — Balti keskaam 3-57

Kuulutuste hinnad

10 senti m/m., veeru lauses.
Tékstis 50 prots. kallim.

Eesti raudteelaste Reskühiagu väljaanne.

Nr. 10

2. novembril 1934 a.

XI aastakäik

Distsiplinaarseadustik kuulutati välja.

Riigivanema dekreedina 19. septembri s. a. on Riigi Teatajas nr. 81 — 1. okt. s. a. välja kuulutatud Distsiplinaarseadustik. Sellega on siis esialgu lõpule viidud ligi 10 aastat kestnud tööd (alguse on nad saanud kohtuministri korraldusega 12. aprillist 1926); esialgu nimelt sellepärast, et Põhiseaduse § 60. p. 10. põhjal Riigivanema dekreedid kuuluvad esitamisele riigikogule, kes nad kas muutmatault vastu võtab või tagasi lükkab; viimasel korral dekreet kaotab maksvuse, arvates päevast, mil Riigikogu juhatus kuulutab välja tagasilükkamise otsuse, ning samast päevast astuvad uuesti jõusse dekreediga muudetud seadused. Kuigi seega see seadustik veel kord Riigikogus arutamisele peab tulema, pole praeguses olukorras ette näha, millal see võiks sündida. Teiseks pole sel vististi ka enam olulist tähtsust, kui arvesse võtta, et Riigikogu dekreedid sisuliselt muudatusi teha ei saa, vaid selle kas muutmata heaks peab kiitma või hoopis tagasi lükkama. Kuna viimane võimalus pärast selle seadustiku maksmahakkamist tõsiselt enam kõne alla tulla ei saa, — on ju see seadustik lahutamatu seotud Kriminaalseadustikuga, millega ta ka ühel ajal maksuma hakkab, — siis tuleb arvestada sellega, et see vormiliselt küll ajutine lahendus sisuliselt õige pikaajaliseks kujuneda võib. Nagu juba tähendatud, hakkab see uus Distsiplinaarseadustik maksuma ühel ajal Kriminaalseadustikuga; viimane omakorda aga ühel ajal Kriminaalkohtupidamise seadustikuga. Millal viimane maksuma hakkab, pole praegu veel kindlasti teada, kuid kavatsusi on seda 1. veebruarist 1935. a. teha. Järelikult samal ajal hakkab maksuma ka Distsiplinaarseadustik.

Riigivanema poolt dekreedina nüüd antud seadustik ei lähe peaaegu sugugi

lahku möödunud kevadel Riigikogu poolt kahel lugemisel (jäi üle veel vaid läbivaatamine redakts. komisjonis ja lõpphääletus) heaks kiidetud eelnõust; on tehtud vaid keelelisi ja mõningaid redaktsioonilisi parandusi. Tähtsamaks muudatuseks, õieti täienduseks tuleb lugeda vaid seda, et nüüd on seadustikus otsekohe välja öeldud, et ka Vabariigi Valitsuse otsuse peale süüdimõistetud võib kaevata Riigikohtu kriminaalosakonnale; varem see expressis verbis väljendatud polnud.

„Side“ veergudel on selle seadustiku kujunemist õige üksikasjalikult järgitud ja kirjeldatud, muuseas antud ka möödunud kevadel Riigikogus arutusel olnud eelnõu kirjeldus, sellepärast peaks riigiteenijail üldpilt temast olema ning selle uuesti andmine oleks üleaarne. Seda arvesse võttes ei kavatse me enam üldkirjeldusi selle seadustiku kohta tuua, vaid edaspidi käsitada ainult üksikuid ebaselgeid või lahkarvamisi tekitada võivaid eriküsimusi, välja arvatud seadustiku 2. peatükk (distsiplinaarsüütegude ja nende eest määratavate karistuste kirjeldused), mida me seni veel üksikasjalikumalt kirjeldanud pole. Enne aga tahaksime veel pilgu tagasi heita selle seadustiku kujunemiskäigule, et selgusele jõuda, kas ja millist kasu on toonud riigiteenijatele ligi 8 aastat kestnud võitlus selle ümber. Seda teinud, peame otsusele tulema, et hoopis tagajärjeta see võitlus siiski pole olnud, kuigi riigiteenijad meeleldi oleksid näinud, et mõnigi küsimus oleks teisiti korraldatud olnud, kui see nüüd sündinud on.

Tuletame kõigepealt meele, et esialgse karistuse-redelis oli ette nähtud ainult 5 karistust, milliste hulgas oli pealegi karistusena arest ühest kuni kolmekümne päevani. Kui me sellega võrdleme nüüd-

set karistuste redelit, milles on ette nähtud 6 karistust, kusjuures arest nende hulgas hoopis välja on heidetud, siis tähendab see riigiteenijatele õige tunduvalt soodustust. Edasi puudub nüüd maksmapandud seadustikus kurikuulus paragrahv, mis võimaldas karistada ka nende tegude eest, mis seadustikus üldse ette polnud nähtud. Ka selle paragrahvi väljajäämist tuleb vaadelda positiivse saavutusena.

Mõndagi on saavutatud ka distsiplinaarsüüteo-asjade toimetamise korra alal. On saavutatud sisulise edasikaebamise võimalus, mis esimeses eelnõus puudus, samuti on saavutatud edasikaebamise tähtaegade pikendus, võimalus Riigikohtus kaitsja kaudu esineda ning lõpuks — on suudetud kõrvale tõrjuda distsiplinaarsüüteo-asjade kinnisel arutamise nõue. Kõik need saavutused kokku pole sugugi väikese tähtsusega riigiteenijate õigusliku seisundi kujundamisel, kuigi suurem edu veelgi rohkem tervitatav oleks olnud.

Millised on siis riigi- ja omavalitsusteenijate süüteod, millede eest distsiplinaarkorras karistatakse? Kriminaalseadustiku üldosa järgi võib iga süütegu, ka teenistusala, olla korda saadetud kas tahtlikult või ettevaamatult. Iga teenistusala süüteo tagajärjeks on kas enam- või vähemtähtis kahju, olgu see siis aine- või aateline (näit. valitsemiskorrale riigi- või omavalitsusteenistuse alal). Sõltuvalt sellest, kui suures ulatuses väljendub teenistusalas süüteo kuritahtlus ja millised olid selle süüteo kahjulikud tagajärjed, võivad teenistusalas süüteod esineda järgmistes suuruskuse astmetes:

- 1) ettevaamatult korda saadetud, ilma tahtsa kahjuta;
- 2) ettevaamatult korda saadetud ja sellest on järgnenud tähtis kahju;
- 3) tahtlikult korda saadetud, ilma tahtsa kahjuta;

- 4) tahtlikult korda saadetud ja sellest on järgnenud tähtis kahju või säärase kahju hädaoht;
- 5) omakasu tõukel korda saadetud, ilma tähtsa kahjuta;
- 6) omakasu tõukel korda saadetud ja sellest on järgnenud tähtis kahju või säärase kahju hädaoht.

Kõik teenistusalased süüteod teises ja järgmistes süüteodest astmetes kuuluvad karistamisele Kriminaalseadustiku järgi kohtukorras, samad süüteod aga esimeses süüteodest astmes on Kriminaalseadustikust välja jäetud ja kuuluvad karistamisele Distiplinaarseadustiku järgi. Järelikult moodustavad distiplinaarsüüteod need riigi- ja omavalitsusteenistusalased väärted, mis on korda saadetud ettevaatamatult ning millele ei järgnenud tähtsat kahju kas ainelist või aatelist. Selle juures tuleb silmas pidada, et süütegu Kriminaalseadustiku § 48 järgi loetakse *tahtlikuks* mitte ainult siis, kui süüdlane soovis selle kordasaatmist (soovis tappa, varastada jne.), vaid ka siis, kui süüdlane teadvat süüdi laskis tagajärje, millest tingitud teo kuritegelikkus (näit. soovides näidata oma osavust, keegi tahab püssiga lasta teisel piibu suust, tabab aga selle asemel teist peast; kuigi siin polnud tahtmist teist tappa, pidi laskja ette nägema inimese tabamise võimalust piibu asemel ja sellep. loetakse tema tegevus tahtlikuks).

Ettevaatamatuks loetakse süütegu mitte ainult siis, kui süüdlane seda ette ei näinud, ehk seda küll võis ja pidi ette nägema (näit. keegi paugutas metsas, kus tihti inimesi liigub, püssi, kuna ta kedagi ei näinud, tabas aga põõsa taga olevat isikut —, ta pidi arvestama inimese tabamise võimalusega, ei teinud aga seda), vaid ka siis, kui ta küll ette nägi tagajärje, millest tingitud selle teo kuritegelikkus, kuid kergemeelselt eeldas hoida ära seda tagajärje. Kuna *süüteo katseks* loetakse tegu, millega algab süüteo kordasaatmine, kui süüdlane soovis selle kordasaatmist (s.t. talits tahtlikult), see aga jäi teostamata tema tahtest rippumata asjaolul pärast (Kr. sead. § 49), siis ei saa distiplinaarsüüteo katse kõne alla tulla, sest distiplinaarsüüteod, nagu nägime, võivad olla korda saadetud ainult ettevaatamatult. Samal põhjusel ei saa kõne alla tulla *ettevalmistus* distiplinaarsüüteo kordasaatmiseks, samuti kui pole mõeldavad *distiplinaarsüüteo osalised*, sest kõik need nähted eeldavad tahtlikkust (Kr. s. §§ 50, 51).

Teenistusalased väärted, mis neile nõuetele vastavad ja millele eest distiplinaarkorras karistatakse, on üksikasjaliselt ühes nende eest määratavate karistustega kirjeldatud Distiplinaarseadustiku 2. peatükis.

Kõigepealt on nende hulka arvatud *võimuliialdus*, mis seisab selles, et riigi- või omavalitsusteenija saadab korda teo: 1) milleks tal seaduse järgi või temale pandud ülesande kohaselt õigust ei olnud või kuigi oli, kuid teo kordasaatmiseks siiski puudusid seaduslikud põhjused, 2) ilma vastava võimu loata, kui seaduses nõuti säärast luba. Karistatakse selle eest noomitusega või rahaträhviga (§ 14).

Võimuliialduseks ei loeta mõnel erakorralisel asjaolul kordasaadetud tegu, milleks riigi- või omavalitsusteenijal seaduse järgi või temale pandud ülesande kohaselt õigust ei olnud, mis aga oli hädatarvilik riigi huvides või mida asja tungivuse pärast kuni selleks loa saamiseni ei võidud edasi lükata nähtava hädaohuta või kahjuta teenistushuvile (§ 15).

Võimuliialdusele järgneb seadustikus *võimutegevusetus*, mis võib mitmel viisil väljenduda. Kõigepealt kuulub siia nähe, kus riigi- või omavalitsusteenija, kes

seaduse, temale pandud ülesande või oma teenistuse iseloomu põhjal oli kohustatud eemaldama või katkestama kahju, mis ähvardas valitsemiskorda või riigi-, omavalitsuse- või erahuvi, oma teenistuskohusele vaatamata aga abinõusid tarvitusele ei võtnud või toiminguid ei teinud, millega säärast kahju oleks võidud eemaldada või katkestada. Karistatakse niisuguse võimutegevusetuse eest noomitusega või rahaträhviga (§ 16).

Ei võtnud riigi- või omavalitsusteenija, hoolimata oma teenistuskohusest, tarvitusele abinõusid seaduse väljakuulutamiseks, teadaandmiseks või maksmapanemiseks, siis karistatakse teda säärase võimutegevusetuse eest *ümberpaigutamise* teisel asuval teenistuskohale või paigutamisega alamale teenistuskohale või tagandamisega teenistuskohalt (§ 17). Väljendus see võimutegevusetuse aga selles, et riigi- või omavalitsusteenija hoolimata oma teenistuskohusest tarvitusele ei võtnud abinõusid seaduse täidesaatmiseks kriminaal-, tsiviil- või administratiivasjas või distiplinaarkaristuse täideviimiseks, siis karistatakse selle eest noomitusega või rahaträhviga (§ 18).

Võimutegevusetus võib väljenduda veel selles, et riigi- või omavalitsusteenija: 1) hoolimata oma teenistuskohusest ei võtnud tarvitusele abinõusid sundmääruse väljakuulutamiseks või maksmapanemiseks, 2) ei tarvitanud abinõusid, milleks ta oli kohustatud alluvuskorras temast kõrgema ametiasutuse või ülema käsu või muu ettekirjutuse täidesaatmiseks, 3) oma kohusest hoolimata ei teatanud sissetulnud paberist oma ülemale või asutusele, kus ta seisis teenistuses. Karistatakse selle eest noomitusega (§ 19). Ei astunud riigi- või omavalitsusteenija hoolimata oma teenistuskohusest samme kriminaal- või distiplinaarsüüteo eemaldamiseks, katkestamiseks või jälitamiseks, olgugi et tal oli teateid selle süüteo kohta, või isikute kinnivõtmiseks, kellest oli teada, et neid pidi vahistatama või kinni peetama, karistatakse teda selle eest noomitusega või rahaträhviga (§ 20). Jätis riigi- või omavalitsusteenija hoolimata oma teenistuskohusest tarvitusele võtmata abinõud: 1) riigile või omavalitsusele kuuluvate maksude või lõivude sissenõudmiseks, 2) teenistuse alal tema kätte usaldatud vara, asjatoimikute, dokumentide või muude asjade alalhoidmiseks, 3) tema hoolde usaldatud riigi-, omavalitsuse- või eravaraalise huvi kaitsmiseks, — karistatakse teda, kui see tegu pole karistatav eriseaduste järgi, noomitusega või rahaträhviga (§ 21).

On riigi- või omavalitsusteenija süüdlane selles, et ta: 1) kaldus kõrvale eeskirjadest, mis olid seatud arvepidamise või raha või muu vara vastuvõtmise, arvestamise, hoidmise, väljaandmise või ärasaatmise korra kohta, 2) raharaamatute pidamisel ei järginud seatud korda, 3) ei täitnud eeskirju nende raamatute pidamisel, mis on seatud mõnesuguste asjade ülesmärkimiseks või muude sissekirjutuste jaoks, samuti ka nende raamatute pidamisel, mis on määratud kinnisvara omandusõiguse ülemineku või kitsenduse ülesmärkimiseks, — karistatakse teda selle eest noomitusega või rahaträhviga (§ 22). On riigi- või omavalitsusteenija süüdlane selles, et ta: 1) teenistuse alal ei täitnud ülema või mõne teise riigi- või omavalitsusteenija nõuet, kui selle täitmine temale oli kohuslik, 2) hoolimata teenistuskohusest ei esitanud või õigel ajal ei esitanud seatud raamatuid, aruandeid, andmeid või teatisi, — karistatakse teda märkusega, noomitusega või rahaträhviga (§ 23).

Saatis riigi- või omavalitsusteenija oma teenistuskohuste piirkonda kuuluva toiminguga korda seatud eeskirjade või vormide rikkumisega, karistatakse teda noomitusega või rahaträhviga (§ 24). Põhjendamata viivitamises teenistuskohuste täitmisel karistatakse süüdlast märkusega, noomitusega või rahaträhviga (§ 25).

Alluvate riigi- või omavalitsusteenijate teenistuskohuste korraliku täitmise järgi mittevalvamise või mittetarvilikul määral valvamise eest karistatakse märkusega või noomitusega (§ 26).

Märgime veel kord, et kõigi eelpool loetletud süüteod puhul maksab nõue, et nad oleksid korda saadetud ettevaatamatult ja et nende tagajärjeks polnud tähtsat kahju valitsemiskorrale, riigi-, omavalitsuse- või erahuville. Niipea kui nad olid kas korda saadetud tahtlikult või jälle järgnes neile tähtis kahju, pole nad enam distiplinaar-, vaid kriminaalsüüteod ja kuuluvad karistamisele kohtukorras. See nõue ei maksa ainult alamal järgnevat distiplinaarsüüteodete juures, mis järelikult võivad korda saadetud olla ka tahtlikult, tähtsat kahju ei saa aga neilegi järgneda juba nende iseloomu tõttu.

Kõigepealt kuulub siia riigi- või omavalitsusteenija viisakusetus 1) oma ülema vastu, 2) kaasteenijate või eraisikute vastu või 3) ebaviisakate väljendite tarvitamine teenistusalases kirj vahetuses. Karistatakse selle eest märkusega, noomitusega või rahaträhviga (§ 27).

Edasi kuulub siia veel teenistusse ilmumata jäämine mõjuva põhjuseta või lubatud teenistuspuhkuselt õigel ajal tagasi ilmumata jäämine. Karistus — märkus, noomitus või rahaträhv. Kestis aga teenistusest puudumine mõjuva põhjuseta üle kahe nädala, karistatakse kas paigutamise ja alamale teenistuskohale või teenistuskohalt tagandamisega. Sõltumata distiplinaarkaristusest tuleb palgasaamise asjas neil juhtudel käia Riigiteenistuse seaduse eeskirjade järgi (§ 28). Viimase seaduse § 27 järgi teenistusest ilma mõjuva põhjuseta puudumise aja eest palka ei makseta. Sama seaduse § 28 järgi on teenistusest puudumise või teenistusse hiljaksjäämise mõjuvateks põhjusteks: 1) haigus, sõjaline tegevus, tulekahju, veevõutus, raudtee või laevasõidu seisak, kui need takistavad teenistusse ilmumist; 2) vahi all olemine; 3) vanemate, naise või laste surm või raske haigus. Erandina võib ülemus oma äranägemisel ka muid põhjusi mõjuvaks tunnistada. Haiguse pärast puudumise kestus konstateeritakse vastava usaldusarsti tunnistuse põhjal, teiste mõjuvate põhjuste kestuse üle otsustab ülemus.

Kõigi ülemaal märgitud karistusmäärade puhul tuleb silmas pidada, et süüdlane vähendavate asjaolude olemasolul võidakse seaduses ettenähtud karistusi määrata kõige vähemal määral või ka üle minna eelmisele kergemale karistusele (§ 10). Teistest küljest aga kui süüdlane ühe aasta kestel, arvates distiplinaarkaristuse ärakandmisest, mis ei olnud vähem noomitusest, või arvates teenistusalase süüteo eest määratud kriminaalkaristuse ärakandmisest, saadab korda uue distiplinaarsüüteo, siis võidakse talle seaduses selle süüteo eest ettenähtud karistust suurendada ning määrata:

- 1) märkuse asemel — noomitus või rahaträhv;
- 2) noomituse asemele — rahaträhv või ümberpaigutamine teisel asuval teenistuskohale;
- 3) rahaträhvi asemel — ümberpaigutamine teisel asuval teenistuskohale või paigutamine alamale teenistuskohale;

- 4) teisel asuvalle teenistuskohale paigutamise asemel — paigutamine alamale teenistuskohale või tagandamine teenistuskohalt;
- 5) alamale teenistuskohale paigutamise asemel — tagandamine teenistuskohalt (§ 12).

Saadab aga riigi- või omavalitsusette-

nija ühe aasta jooksul korda distiplinaarsüüteo korduvalt ja kui leitakse, et säärane kordumine tõendab süüdlase eakohasust tema teenistuskohale, siis võidakse seaduses ettenähtud karistuse asemel määrata paigutamine madalamale teenistuskohale või tagandamine teenistuskohalt (§ 13).

leb see temalt nõuda tagasi (Riigikohtu otsus nr. 15 — 1932).

b) Küsimuses, kes peab viimasel juhul, s. o. perekonnaabiraha tagasi nõudmisel, tõendama, et naisriigiteenija polnud enam õigustatud perekonnaabiraha saama, on Riigikohus seletanud: Et naisriigiteenijale I. T-le on perekonnaabiraha makstud mitme aasta kestel, siis see asjaolu eeldab, et tal ka õigus oli saada seda abiraha. Tahetakse temalt saadud abiraha nõuda tagasi, siis peab tagasinõudja asutis tõendama, et tal ei olnud õigust abiraha saada. Tõendust, et mees ei suuda lapsi ülal pidada, tuli I. T-lt nõuda siis, kui ta hakkas nõudma perekonnaabiraha. Kuna aga T. praegusel korral ei nõua perekonnaabiraha, vaid ümberpöörduvalt, temalt nõutakse tagasi juba saadud abiraha, siis peab ka tagasinõudja asutis tõendama, et I. T. mees suutis lapsi ülal pidada, s. o. et I. T. on seadusevastaselt saanud perekonnaabiraha (Riigikohtu adm. osak. toimet. nr. 899-II — 1932).

Viimane seisukoht tohiks makse olla üldiselt, s. t. ka perekonnaabirahade tagasinõudmisel meesriigiteenijalt.

Seletusi perekonnaabiraha seadusele.

Perekonnaabiraha seadus on küll nii oma tekstilt kui sisuliselt ulatuselt õige lühike, ometi on tema rakendamine tegelikus clus tekitanud õige palju lahk-arvamisi ja arusaamatusi. Viimaste tagajärjena tekkinud protsessid on küll mõndagi selle seaduse mõistet tunduvalt läpsustanud, kuid nagu näitavad üha uuesti esile kerkiavad arusaamatused, pole laien-mad riigiteenijate hulgad küllalt teadli-kud antud seletustest. Toome sellepärast alamal mõned väljavõtted Riigikohtu admini-stratiivosakonna sellekohastest otsus-est, kuigi need juba mõni aeg tagasi tehtud.

1. Teatavasti maksetakse perekonna-abiraha ainult neile riigiteenijatele, kes palka saavad mitte üle 140 kr. kuus. Mida mõista aga, „palka“ all? Kas ainult riigiteenija koosseisukohast palganormi üksipäini, või tulevad viimasele juure arvata ka need tasusummad, mis antud isik saab väljaspool riigiteenistust. Riigikohus on sellele küsimusele vastanud järgmiselt: Perekonnaabiraha seaduse muutmise seaduse (RT 53 — 1927) § 1. järgi maksetakse perekonnaabiraha kõigile riigiteenijatele, kes saavad mitte üle 140 kr. kuus palka. Seaduses tarvitatud sõnad „riigiteenijatele“ ja „palka“ näitavad selgesti, et isikute väljaselgitamisel, kellel on õigus perekonnaabiraha saada, tuleb arvesse võtta ainult summad, mis isik kui riigiteenija saab palgana (Riigiteenistuse sead. § 1). Järelikult summasid, mis isik saab kui mitteriigiteenija teise teenistuse eest tasuks või palgana, seadus ei võta arvesse, olgugi et selle teise teenistuse eest makstud summad, võib olla, tasutakse ka riigisummadest. Seaduses ei leidu määrust, et riigiteenija oleks kohustatud üles andma tema poolt väljaspool riigiteenistust saadava palga või tasu juurdearvamiseks tema poolt riigiteenistuse eest saadavale palgale perekonnaabiraha saamise õiguse kindlakstelemiseks, ja kuna see seaduses otseselt ei ole tähendatud, siis puudub küllaldane põhjus selliselt toimetamiseks (Riigikohtu admin. osak. toimet. 357-II — 1932).

2. Edasi on korduvalt arusaamatusi tekitanud naisriigiteenijate perekonnaabirahade küsimus. Järgnevalt toome kaks väljavõtet Riigikohtu otsustest, mis sedagi küsimust tunduvalt selgitavad.

a) Avaldatud otsuses nr. 40 — 1928 on Riigikohus seletanud, et Perekonnaabiraha seaduse § 1. järgi (RT 1/2 — 1923 ja 53 — 1927) makstakse riigiametnikkudele ja teenijatele toetusrahana nende ülalpidamisel olevate laste pealt ja et ema võib lapse pealt toetusraha saada, kui tema tõendab, et laps on just tema, aga mitte lapse isa ülalpidamisel. Kuid ei ole õige arvamus, et emale tuleb perekonnaabiraha maksta lapse pealt reegli-päraselt üksnes möödunud aja eest, mille kohta iga kord eriti tõendatud, et selle aja kestel laps on olnud ema ülalpidamisel. Vastavates määrustes (RT 70 — 1930) on nähtud ette, et perekonnaabiraha kuulub väljamaksmisele üldiselt koos palgaga iga kuu 20. päeval. Võttes arvesse riigi-

teenijatele tasude maksmise korra määrusi (RT 70 — 1930 ja 33 — 1932), tuleb pidada normaalseks korda, et riigiteenija, nõudes endale perekonnaabiraha maks-mist, esitab nõude põhjenduseks tõendus-ed ja nende küllalduse puhul alatakse temale perekonnaabirahade maksmist ning jätkatakse seni, kui perekonnaabiraha saaja ei teata uuesti tekkinud asjaolu-dest, mis temalt võtavad abiraha saamise õiguse. Ei ole riigiteenija ise teatanud asjaoludest, mis temalt võtavad ära pere-konnaabiraha saamise õiguse ja on seda abiraha ka edaspidi võtnud vastu, siis tu-

Eesti riigiraudteede tegevus 1933/34. aastal.

Riigi statistika keskbüroo väljaandel on ilmunud ülevaade riigiraudteede 1933/34. a. tegevusest. Sellest on näha, et 31. III. 1934. aastal meil oli laiarööpmelisi teid 1206,8 ja kitsarööpmelisi 882,2 kilomeetrit, kokku 2089 kilomeetrit. Üldine teede pikkus on kasvanud 1933/34 tegevusaasta jooksul 3,1 kilomeetri võrra. Juurekasv sündis jaama ja haruteede arvel, kuna aga pealiini pikkus — 1446,6 kilomeetrit (771,8 klm. laiarööpmelist ja 674,8 klm. kitsarööpmelist) — on jäänud muutumatuks.

Liiprite vahetamisega on jõutud niikaugele, et laiarööpmelises peatees on 100% immutatud liipreid. Kitsarööpmelises aga on veel 28% immutamata liipreid. Rööbastiku kõvendamiseks peatees jätkati rööbaste lukkude kokkukeetmist paarikaupa ühes rööbaste kulunud otste mahasaagimisega ja sideosade uuendamisega.

Arvestades üldisest majanduslikust surutaset tingitud krediitide nappusega, uusi eluhooneid ei ehitatud. Piirduti hädavajalise remondiga ja kõrvalhoonete ehitamisega seal, kus see oli möödapärasemat vajalik.

Ka veerev koosseade jäi arvuliselt peaaegu endiseks. Vedurite üleviimist põlevkivi ölikütele jätkati.

Varade koguväärtus ulatus 75.002.878 kroonile. Sellest oli teede väärtus 32.363.662 krooni, hoonete väärtus 12.159.096 kr., veereva koosseade väärtus 27.642.503 kr. ja tarbvara väärtus 2.837.647 kr. Pooleliiolevaid ehitisi uute teede alal on umbes 9½ miljoni krooni eest. mis veel inventeerimata.

Raudtee tegevuses — niihästi reisi-jate kui ka kaubaveo alal — ilmnes 1933/34. a. väikene paranemine. Reisi-ja kilomeetrite arv suurenemise võrreldes eelmise aastaga 3,4% võrra, kuigi sõitude

arv näitab ka 1933/34. a. langust. See sündis autobuseliini konkurentsi tagajärjel Tallinna—Nõmme vahel. Sõitude arv elektrirongides vähenes 242.318 võrra, samal ajal aga ulatus sõitjate arv autobuseliinil kuni 273.311.

Kaubaveos tonn-kilomeetrite arv suurenemine 12,9% võrra. See sündis peamiselt metsaveo suurenemise arvel. Kõige selle ja kaubaveotariifide parandamise tagajärjel muutusid ka tegevuse rahalised tulemused niivõrt, et saavutati isegi väikene ülejääk. Tulusid oli 10.805.218 krooni, kulusid 10.580.218 krooni, seega ülejääk 225.000 krooni. Kui võtta arvesse, et 1932/33. aasta tulemusena oli umbes 700.000 krooniline puudujääk ja majanduslik surutis ei näidanud kuigi suurt järeleandmist, siis võib 1933/34. aasta lõputulemusega rahul olla, seda enam, et peaaegu kõigis maades raudteed tõotavad kahjuga. Arusaadav, et ka kulusid suruti meil nagu mujalgi äärmise piirini kokku. Võrreldes 1932/33. aastaga on kulud üldiselt vähenenud 392.008 krooni võrra.

Teenijaid oli raudteel I. IV. 1934. a. 5013. Nendest oli koosseisudes ettenähtud kohtadel 2608 määralist ja 2405 ülemääralist teenijat. Töölisi oli 1. detsembril 1933. aastal 2127 inimest. Võrreldes eelmise aastaga kahanemine määraliste arv 53 ja ülemääraliste arv 30 inimese võrra. Tööliste arv oli 1. XII. 33. aastal 16 inimese võrra suurem kui oli 1. XII. 32. aastal. Ühele tee kilomeetrile tuli teenijaid ja töölisi 3,42 inimest. Teenistusetasud moodustasid 45,8% üldistest kuludest. 1932/33. a. oli see kulu 46,5%, 1931/32. a. 49,4%. Sellest on näha, et teenistustasude protsent üldistest kuludest on tunduvalt vähenenud. Teistes maades on see protsent märksa suurem, ka meie naaberriigis.

Uuendage „Side“ tellimisi!

Riidevarustuse määruse muutmiseks.

Rongiteenistuse eritingimused.

Teatavasti on teoksil riigiteenijate riidevarustuse määruse muutmine. Kuivõrt kõnesoleva muudatusega taotletakse riigiteenijate vormiriietega varustamise korra ühtlustamist kõigi riidevarustust saavate riigiasutiste vahel, niivõrt võiks see olla riidevarustust saajale raudteelaste enamikule soovitatavi. Sest on tuttav lugu, et raudteelased on võrdlevalt halvemas seisukorras varustuse suhtes, kui teised, isegi samale ministereeriumile alluvad riigiteenijad. Näiliselt see ei olene niipalju riigi eelarve-poliitikast, kui raudteevalitsuse esinemisest oma alluvate huvide kaitsmisel. Rööbitagem! Kitsaste olude antud võimalused olid postivalitsusele küllalt lahedad oma teenijate enam-vähem rahuldavaks varustamiseks, tähtajast üleminekutel vaheeraha maksmisekski ja ainult vähemate kärbete teostamiseks, samal ajal kui raudteevalitsuse alal hilines uue varustuse väljaandmine kuni 10—11 kuud aastase kandeaja juures.

Seejuures aga raudteevalitsusele määratud riidevarustuse krediid, arvestades kriisiaegset survet kulustele, leidis otse imelikku jaotuse.

Nimelt osa teenijaskonda varustatakse kuni 64% (1933. a. andmeil) kallimalt võrdsete kandeagega juures, võrrelduna normaalse riidesordiga, millest valmistatud munder loetakse täiesti sobivaks näiteks riidevarustust saajale kõrgemalegi postiametnikule. Kuna riidevarustuse määruse muutmise puhuks tehtud kalkulatsioonidest selgub, et tüh. kallimahinallist riidesorti peetakse vastupidavamaks, siis järeldub, et viimaste kärpimise all kannatajajaks on osutunud peamiselt väikesemalgalisel, s. o. odavama riidega ja osaliselt (näit. talivarustusega ainult) varustatavad teenijad. Nii kandididki viimased näit. talivarustust aasta üle kandeaja ja juba ammu ajast said oma odava varustuse kätte mitu kuud üle tähtaegade.

Sellele kriisiaegsele ebanormaalsusele juhiti teenijaskonnast ka õigel ajal tähelepanu.

Teatavasti uute kavatsuste kohaselt kallimast riidesordist varustuse kandeajad pikenevad 1 aasta võrra, väljaarvatud püksid, mille kandeage tõuseb 6. kuu võrra.

Rongiteenijaskonnast juhitakse tähelepanu asjaolule, et kavatsetavad kandeajad kallimast riidesordist varustusel rongiteenistuses töösiloому tõttu — osutuvad liig pikaks. Ehkki raudteevalitsus kinnitab, et arvestatakse ka teenistuse iseloomu — ometi ei ole see kavatsetavaks määruseks tehtud raudteevalitsuse ettepanekuis kuidagi avaldunud. Ometi on vahe riiete kulumises, kui sama ülikonda kannab jaamaülem, jaamakorraldaja või rongijuht I kl. Viimane ei saa kõrvale hoiduda isegi kaubalaadimise tööst jaamades, kuna valvekorra jaamakorraldaja ainult jälgib neid töid. Kui unes määruses on arvestatud kallima riidesordist saajate teenijate erilisel piksekulutatavat töösiloому ning vastavalt sellele ka pükste kandeage lühem, siis rongiteenistuses kogu munder on selles nüühkimise seisukorras. Rongiteenistuse halvavad ja erinevad tingimused riiete vastupidavuseks on Raudteevalitsusele ette kantud, kuid riidevarustuse määruse kavas ei ole rongiteenijatele lühemaid kandeage. See osa rongiteenijaid, keda kavatsetakse varustada kallima riidesordiga, peab kavatsuste teostumisel oman-

dama halva välimuse, tegema vormivarustuseks isiklikke lisakulutusi (mida seninigi on tehtud) või paluma omale odavamast sordist riidevarustust, et vältida kahte eelmist ebameeldivust.

Postiametkonna eeskujul peaks selge olema, et ka raudtee teeniva personaali lõhestamiseks riidesordi suhtes kahte ossa — erilisi põhjusi ei ole.

Siis veel. Riidevarustuse määrus annab

Raudteevalitsuse direktorile õiguse anda välja harilikke kuubed arvel ka suvekuubi. Kuigi juba paaril aastal on teenijaskonna esindus suvekuubede saamiseks esinenud, ei ole suudetud asja korraldada nii, et suvekuubi ka saaks. Et suvekuued tarvilikud on, siis suur hulk teenijaid on neid muretsenud isiklikul kulul.

Ka siin on tarvis parandada senist korda.

Kokkuvõttes:

Kõigile teenijatele samakvaliteediline riidevarustus!

Kandeajad olenevaks teenistuse iseloomust!
Raudteelane.

Posti- t.-t.- teenijate kutseühingu keskjuhatus tegevusest.

1) Kõrgenduskomisjon oli koos 8. ja 9. oktoobril. Vakant järkude kohta oli järgmiselt: v. am. — 5 kohta, Ia — 3, Ib — 5, IIa — 3, IIb — 10, III — 15, IV — 3, V j. post. 11. Komisjon seadis igas järjekorras kandidaate kahe- ja kolmekordselt rohkem üles kui oli kohti. Kõrgendusi antakse arvates 1. novembrist.

2) Keskjuhatus koosolek peeti 9. okt. Koos olid 10 juhatus liiget.

a) Võeti teadmiseks sekretariaadi informatsioon mitmesuguste jooksva iseloomuga asjatoimetuste läbiviimisest.

b) Teistkordselt arstirohu saamisest ilma arsti allkirjata. Asja lahendades selgus, et maksva määruse järgi peab igakordse rohu saamise kohta olema arsti allkiri; ainult siis saab ühe retseptiga kaks ja rohkem korda rohtu, kui see on retseptile märgitud.

See kord on ka teistes ametkondades maksev.

c) Raadio lubadest. Keskjuhatus pööras märgukirjaga postivalitsuse poole, võimaldada kõigile p.-t.-t.-teenijatele maksuta raadiokuulamise luba, sest postiametkonna teenijatel on ringhäälingu alal teeneid abonentide nimekirjade pidamisega rahade kasseerimisega, juhtmete parandamisega, kontrollimisega jne. Välistamisel on see soodustus mitmes riigis antud. Postivalitsus küsis selleks Ringhäälingu direktori seisukohta. Viimasega oli keskjuhatus esindajatel ka ses asjus suusõnaline kõnelus.

Ringhäälingu direktor oli vastu järgmistel asjaoludel: Ringhäälingu tulud ei võimaldavat maksuta kuulamislubade laiendamist ning ei saavat luua pretse-dende. Nii sai keskjuhatus eitava vastuse.

d) Koostööst tehnilise ühinguuga. Tehnilise ala teenijate ühingu juhatusel loodi koostöö, mille alused toodud käesolevas „Sides“ eraldi. Peale avaldatud aluste asus keskjuhatus seisukohale, et kaks ühingu peaks liituma, sest praegu on üldühingu põhikiri ja kodukord täiendatud, millega rühmade isetegevus võimaldatud. Tehnilise ühingu liikmeks ei saa olla teise liigi teenijad, seega peaks tehnilise ühingu liikmed astuma üldühingu

liikmeks ning tehnilise ühingu liikvideerima edaspidi, kui selgub, et koostöö ühes ühingu on sobiv. Tehnilise ühingu esindajad liitumist ei pooldanud. Keskjuhatus omalt poolt soovib väga luua mõlemate ühingu osakondades liikmete vahel sedavõrt loomulik ja sõbralik vahetõttu, et lähemas tulevikus oleks liitumine võimalik.

e) Suvilate ruumide kasutamise korraldus. Teatavasti saatis keskjuhatus kõigile teenijatele, kes kasutasid möödunud aastal keskjuhatus suvilaid, küsimuslehe, paludes teatada, milliseid puudusi on suvitajad puhkekodudes märganud ja millised täiendused mööbli või korralduse alal oleks soovitavad.

Vastuseid saadi 4, neist kolm Haapsalu ja 1 N.-Jõesuu kohta. Jõesuus soovitakse, et oleks suvitajatel kasutada keskjuhatus poolt muretsedud paat.

Haapsalus soovivad kolm isikut, et võimaluse korral sissesedeid täiendatakse tugitoolide, riidekappide ja muu esemete, et seataks korda veevärk, mootorpumbaga, veeklosetid jne.

Puudusi korralduses keegi esile ei too-nud.

Keskjuhatus püüab loomulikult võimaluse kohaselt nende soovidele reageerida.

N.-Jõesuu suvilate hoov seatakse juba tänava sügisel korda, kännud võetakse üles, majadel tehti mõningad remondid jne. Haapsalus tehakse majahoidja korter talvel elamiseks.

Üks Haapsalu suvitajatest, kes on saanud seal mudavannis ravides terveks enda ja naise, soovib, et keskjuhatus kutsuks erikapitali summadest abi anda neile mudaravi vajajatele teenijatele, kes kaugel elades sõidu kalliduse tõttu ei saa Haapsallu sõita. Selleks soovib koguda osakondadelt andmeid. Keskjuhatusel ei ole praegu teada, kas mudaravi soovijad rahalise kitsikuse tõttu on Haapsalus puhkuse möödasaatmisest pidanud loobuma. Kui sellekohased avaldused tulevad, siis võetakse kaalumisele. Osakondi palutakse kevadeks selleks vajalisi andmeid hankida.

Sekretariaat.

Ebamäärane olukord, mis vajaks parandamist.

Raudteevalitsuse ülemääraste teenijate koosseisu (Riigi Teataja nr. 29 — 10. IV. 1934. a.) kuulub terve rida teenijaid, kellele lisatasuna on nähtud ette prii korter natuuras. Kuid kinnitatud koosseisu loendi lõpus leiduv märkus

„raudteevalitsuselt antakse korter ainult siis, kui vastavad ruumid olemas; ruumide puudumisel ei makstu mingit lisatasu“ — teeb selle lisatasu saamise juhuslikuks ja loob tegelikult elus ebamäärane olukord, mis palju paksu verd on sünnitanud

teenijate seas. Tallinnas ei saa seda lisatasu kasutada korterite puudusel paljud ülesõidukohavalvurid ja ekspluatatsiooniameti teenijad, nii kui jaamateenijad, roopaseadjad ja jaamavalvurid. Nendest teenijatest ainult mõnedel üksikutel on õnnestunud saada korter. Kuidas aga prii korteri omamine või mitteomamine mõjutab teenija üldist ainelist seisukorda tegelikus teenistuses ja pärast teenistusest lahkumist pensioni kujunemist, selleks olgu toodud järgmine näide.

Roopaseadja Tallinnas saab 55,7 krooni kuus palka. Sellest peab ta maksuma eramajades vähemalt 15—20 krooni kuus üüri korteri eest. Talle jääb elamiseks umbes 40 krooni. Läheb ta pensionile, siis arvatakse talle pension ainult palgast, kuigi tal õigus oli saada lisatasuna prii korter. Kui aga mõnel roopaseadjal on õnnestunud saada raudtee majas prii korter, jääb talle palk tervena ülevalpidamiseks ja pensionile mineku puhul ar-

vatakse pensioni väljaarvestamisel palgale juure veel üür selle korteri eest, mis tal oli kasutada teenistusest lahkumise momendil. Nii siis oli priikorteri kasutaja aineeline seisukord tegelikus teenistuses märksa parem kui sellel, kel prii korterit ei olnud ja pärast teenistusest lahkumist saab ta ka suurema pensioni. Siit peaks ilma pikema jututa selge olema, et olukord on ebamäärane ja nõuab parandamist. Kuna aga korterite puudumise tõttu ei ole tegelikult võimalik varustada kõiki kõnealolevaid teenijaid korteriga natuuras, eriti Tallinnas, siis tuleks maksta neile korteriraha, nagu saavad seda need ametnikud ja vabapalgalised, kellele on nähtud ette prii korteri saamine natuuras, kuid kes seda tegelikult ei saa. Neile maksetakse kuni 20% palgast. Selle normi järele tuleks ka ülemääralistele korteriõiguslikele teenijatele leida võimalusi maksta korteriraha korteri puudumise puhul natuuras.

teeliinidel ja Donau laevasõiduühingu laevadel 50% hinnaalandust. Ka pensionäridel on sama soodustus, ainult piiratud arvul sõitudeks. Ka teistele ametnike liikidele (osariikide ja kogukondade ametnikud) antakse analoogilised soodustused, kuid kõrgema tasu eest. Need soodustused ei maksa aga ametnike perekonnaliikmete kohta. (Raudteelaste eneste kohta maksavad erimäärased, kuid viimased on eraõiguslikud teenijad, vabateenijad, ja käesoleva ülevaate alla ei kuulu).

Pensionikorraldus ametniku perekonnaliikmele ametniku surma puhul on juba ülemal kirjeldatud. Ametnik ise arvatakse pensionile kas töövõimetuse, teenistusest loppemise, vanuse ülemäära kättejõudmise või muul seaduses ettenähtud põhjusel. Ametniku pension liiduteenistuses kõigub olenedes teenistusest 39,1 ja 78,3% vahel viimastest aktiivteenistuse palgast. Mõned teised territoriaalsed kehadid (osariigid, kogukonnad) maksavad pensioniks kuni 90% viimastest aktiivteenistusest palgast. Üldiselt on vaja maksimaalse pensionimäärade saamiseks 40 aastat pensioniõiguslikku teenistust, kõrgema haridusega isikul aga 35 a. Alla 10 aastase teenistuse eest reeglipäraselt pensioni ei määrata, vaid antakse ühekordset toetust. Ametnikud maksavad 2,2 või 2,5% teenistustasust pensionimaksu, olenedes sellest, kas nendel pensioni ülemäärana väljateenimiseks on vaja teenida 40 või 35 aastat.

Lahkub ametnik ise teenistusest, kaotab ta, nagu ülemal juba märgitud, kõik pensioniõigused nii enda kui perekonna kohta. Distsiplinaarse pensioneerimise puhul saab ta enamasti vähendatud pensioni. Distsiplinaarse vallandamise puhul kaob pensioniõigus, kuid armuandmiskorras võidakse ka sel juhul määrata temale toetust kuni pool müüdu temale kuuluvast pensionist. Üksikuid aladel maksavad erikorraldused selles küsimuses. Ametkoha kaotamine ei puuduta ametniku vahetorka riigiga. Kaotatakse ametkoht, viiakse ametnik üle teisele kohale. Siiski näevad teenistuseeskirjad mõnel alal ette, et ametnikku, kellele vastav ametkohta ei leita, võidakse ajutiselt pensioneerida, Seda võimalust on siiski väga vähe kasutatud. Viimasel ajal on majanduslike raskuste mõjul siiski ajutiselt maksmata pandud erikorraldused, millede alusel paljud ametnikud kas pensioneeriti või n. n. ootamispalga (Wartegeld) vastu puhkusele lasti.

Austria pensioniõiguses puuduvad eeskirjad, mille alusel ametniku enda või tema kaassüü puhul järgnenud surma või invaliiduse juhul pension väheneks või hoopis kaotsi läheks. Selle vastu on aga ette nähtud, et juhul kui ametnik ilma oma tahtelise süüta toimunud õnnetusjuhu puhul töövõimetuks muutub, et siis tema teenistusaajale 10 aastat juure arvatakse, seega pension tõuseb.

Suurem osa teenistuseeskirju näevad ette, et ametnikku võidakse ajutiselt pensioneerida, kui ta töövõimetu on, töövõime tagasi saamise võimalus aga tõenäoline on. Niisugusel juhul võib asutus töövõime tagasi saamise järgi tema uuesti teenistusse tagasi kutsuda; ametnikul endal puudub õigus tagasikutsumist nõuda. Pole teada juhuseid, kus asutused seda oma õigust oleksid kasutanud ametniku tahtmise vastu. Ajutiselt pensioneeritud ametnikul on ka õigus nõuda, et ta vähemalt 3 aastat kestnud ajutise pensioneerimise järgi alatiseks pensioneeritaks. Alatiseks pensioneeritud ametnikku võib aga teenistusse tagasi kutsuda ainult tema enda nõusolekul. Ametnik on haigusjuhuks kindlustatud. Erilise seadusega on loodud kindlustuse kandja — Liiduteenijate hai-

Riigiteenistusoludest Austrias.

(Järg.)

Ametisõitudest tekkivate kulude katteks tasutakse ametnikule sõidukulud ja päevarahad „reisilisatasu“ (Reiseulage) nime all. Viimane jaguneb päevarahaks kitsamas mõttes ja ööbimisrahaks. Ametisõitude tasude suurus on sõltuvuses ametniku teenistuslikust seisundist ja kõigub päevarahade juures 2,5 kuni 12 š. ja ööbimistasude juures 3—8 š. päevas. Välismaadel teenistuses olevad ametnikud saavad peale selle veel oludekohaselt välismaalisatasusid.

Eriliste teenistusliikude saavutuste eest võidakse ametnikule rahalist autasu (Remuneration) anda. Esinduskohustega ametnikele tasutakse esinduskulud, kui need tehtud asutuse nõusolekul. Muidu esinduskohustused ametniku tasude normeerimisel üldiselt arvesse ei võeta. Haiguse puhul saab aktiivteenistuses olev ametnik täie teenistustasu edasi, niivõrt kui see seotud pole otsekohe teenistuskohuste täitmisega (reisikulud).

Ületundide tasudest oli jutt juba ülemal. Öötöö-tasusid ei tunda. Ametnikul on õigus iga aasta puhkust saada, mille kestus olenedes ametniku teenistusajast ja vanusest kõigub kaheksa päeva ja viie nädala vahel. Erilistel juhtudel võib puhkus kuni kuue nädalani kesta. Õpetajail on puhkuse asemel õigus koolivaheajal teenistusasukohast lahkuda, niivõrt kui sellega takistatud pole asutuse juhtimine, eksamite korraldamine jne. Muud puhkust neile ei anta. Pole teenistuse huvides võimalik ametnikule ühel aastal puhkust anda, tuleb see arvesse võtta järgmise aasta puhkuse kestuse määramisel. Haiguse tõttu teenistusest puudumine puhkusega seoses pole, s. t. puhkeajast mahaarvamisele ei kuulu. Puhkeage antakse võimalust mööda korraga tervelt kätte, aga ametniku soovi korral puhkeaja jaotamiseks tullakse võimalikult suuremal määral vastu. Jääb ametnik puhkuse jooksul haige, võetakse see võimalust mööda arvesse puhkeaja pikendamisel. Pühade ja pühapäevade kestel pole ametnik põhimõtteliselt küll teenistusvaba, kuid tegelikult on ta sunnitud teenistuskohustusi neil päevil täitma ainult niivõrt, kui teenistushuvide seda nõuavad. Asutustes, kus neil päevil asjaajamist pole, on ka ametnikud teenistusvabad. Erijuhtudel võidakse ametnikule ka erakorraliselt puhkusi anda, kusjuures nende andmisega seotud võivad olla eritingimused (puhkeaja eest palga mittemaksmine,

pensionioiguslikust ajast maha arvamine jne.).

Ametitunnistuste andmist üldiselt ei praktiseerita. Ametnik tõendab oma teenistuskäiku vastavate „teenistusdekreetide“ kaudu (nimetamisdekreedid, pensionidekreedid, kiitusedekreedid jne.) Tarbekorral asutused tõendavad ametniku kasutamisi viisi ilma tema tegevuse tagajärgede hindamiseta; asutuste omavahelises läbikäimises siiski antakse teateid ka ametniku tegevustagajärgede üle.

Ametniku surma korral on tema perekonnal (lesk, pärimisõiguslikud järele tulijad alanevas liinis ja isikud, kes ametniku eest tema viimase haiguse puhul hoolitsesid või omal kulul tema matused korraldasid) õigus saada toetust kolme viimase kuu palga suuruses. Peale selle saab lesk lese pensioni ja kui olemas ka ülalpidamist vajavad lapsed, siis veel erilist kasvatuslisatasu (Erziehungsbeitrag). Lapsed saavad orvpension (Waisenpension). Lese pension on pool pensionist, mis abikaasa oleks saanud surma päeval pensionile minnes ja kõigub, olenedes abikaasa teenistusaajast, 27,5 kuni 39,2% vahel mehe viimastest palgast aktiivteenistuses. Kasvatuslisatasu on üksviidendik lese pensionist iga lapse pealt ning selle ülemääraks on lese pension. Orvpension on pool vastavast lese pensionist. Polnud surnud ametnik veel pensioniõiguslik, saavad lesk ja lapsed ühekordse toetuse. Surma puhul antavat toetust kolme kuu tasu suuruses pensioni ega ühekordse toetuse hulka ei arvata.

Mitmesugused eritasud.

Kui teenistuseeskirjad näevad ette kas täielise või osalise mundri kandmise, on ametnik õigustatud viimase saamiseks tasuta. Mundrikandmise kohustus maksab kaitseväes, suuremalt osalt politseis, valveteenistuses (sandarmeeria, tollivalve, vangivalve jne.). Mitte korrapäraselt mundrit, kuid n. n. teenistusriietust või üksikuid teenistusriietuse osi kannavad üksikud posti- ja telegraafiametkonna jne. ametnike liigid. Ka kohtunikud kannavad talaari ja baretti.

Liikleemisabinõude tarvitamisel ametnikud saavad teatud soodustusi. Liiduametnikud saavad, kui nad lunastavad n. n. liiklemissoodustusteenistuse (Fahrbergünstigungsausweis), mis maksab (artikli koostamise ajal) III kl. vagunis 8 š., II klassis 15 š. ja I klassis 20 šillingit, liiduraudteedel, mõnedel vähematel raud-

guskindlustusasutus, — samuti ka normeeritud nii kindlustaja kui kindlustatu õigused ja kohustused. Selle kindlustusasutuse alla kuuluvad osalt ka teised ametnike liigid, osalt on viimaste jaoks loodud erikorraldused. Kindlustusmaksu maksavad kindlustatu ja administratsioon pooleks, s. t. kumbki 50%.

Kindlustus haarab haigusabi, sünnitusabi ja matmikskulud nii ametniku kui kindlustatud perekonnaliikmete kohta. Haigusabi alla kuulub: arstiabi (ühes operatiivse, sünnitus- ja hambaarstliku ning ämmaemanda abiga) ja vajalikud arstimisvahendid (kaasa arvatud vajalikud hammaste asendamised). Haigestunu palvel võib kindlustusasutus tasuta arstliku ravitsuse asemel anda tasuta arstimise ja ülalpidamise mõnes raviasutuses.

Haiguskindlustus maksab ka õnnetusjuhtude kohta nii teenistuses kui väljaspool teenistust. Õnnetusjuhtude mõju pensioneerimise puhul on juba eelpool märgitud.

Satub ametnik haiguse tõttu majandus-

likku kitsikusse, võib ta saada toetuse kas palga avansina ettemaksmise või rahalise toetuse, kui sellekohane fond olemas. Ettemakstud palk nõutakse tagasi osadekaupa igakuuliste mahaarvamiste näol kauemalt nelja aasta jooksul. Avanss ei või ületada veerandit aastapalgast. Erandid on võimalikud rahaministeeriumi nõusolekul. Toetusemääramised sünnivad väga harva eriti raskete olukordade puhul.

Eelpoolkirjeldatud palgaavansse ja toetusi võidakse anda aga mitte üksi haiguse, vaid ka teiste raskuste puhul, mis ilma ametniku süüta tekkinud ja kui ta neist ka kokkutommatud (vähendatud) elamiskulude peale vaatamata üle ei saa.

Üldiselt ei hoolitse administratsioon — teenistuskorterid välja arvatud — ametnike korteriolude eest. Ainult viimasel ajal on kohtades, kus valitses korteripuudus, ehitatud ametnikele elumaju. Viimaste arv ei ole siiski suur. Osaliselt on ametnikele aga kasuks tulnud suuremate linnade väga laialdane korterihooletkanne. (Järgneb.)

Riigi- ja omavalitsuse teenijate Keskliidu tegevusest.

1. Arvesse võttes riigi- ja omavalitsuse teenijate arstimise vahendite suurt tarvitamist ja vahendite kõrget hinda, keskliidu juhatus pidas tarvilikuks Apteekrite seltsiga astuda läbirääkimise riigi- ja omavalitsuse teenijate kuuluva maksuosa hinna alandamiseks. Küsimus on juba kauemat aega päevakorral olnud ning varemadel aegadel on üksikute apteekrite poolt hinnaalandusi tehtud, kuid apteekrite ühise kokkuleppe tõttu hinnaalandust viimasel ajal enam ei anta. Keskliidu juhatus palus apteekrite seltsi võtta reviderimisele apteekide vaheline hinnahoidmise kokkulepe ja riigi-omavalitsuse teenijaskonnale vastu tulla arstimise vahendite hinnaalandamisega.

2. Hariduse- ja sotsiaalministri juure otsustati saata delegatsioon ülesandega nõutada praeguste arstiabiandmise määruste reviderimisele võtmist, et vabastada teenijad juuremaksudest haigemajas ravimisel, tiisikushaiguse ravi teha tasuta jne.

3. Riigivanema juure läheb lähemal ajal delegatsioon palvega võimaldada teenijaskonna esindusele kaasa rääkida teenijaskonda puutuvais küsimusis. Eriti tähtsaks osutub see palgaküsimuse ümberkorraldamisel.

4. Nimede eestistamise aktsioonist otsustati osa võtta.

Välismaade postiteateid.

I.P.T.T. täidesaatva komitee koosolek peeti 16. ja 17. juulil Londonis. Võeti vastu ajutise sekretäri aruanne I.P.T.T. praeguse seisukorra kohta, samuti 1934. a. eelarve. Rahvusvaheliste ametiühisuste sekretariaatide liitumisküsimus otsustati eitavalt. I.P.T.T.-l oleks see majanduslikult raske, samuti ei taha I.P.T.T. oma iseseisvust kaotada.

Kongress, mis pidi 1934. a. sügisel Hollandis toimuma, lükati edasi 1935. aastani. Kongressi kohaks on määratud Brüssel. Otsustati liidu sekretäri kandidaadiks ette panna praegune ajutine sekretär, ametvend Rohner Šveitsist. Kongressil tulevad arutamisele järgmised ettekanded:

- 1) Demokraatiline riigivorm ja P.T.T.-teenijate organisatsioonid. (Kõneleb I. W. Bowen.)
- 2) Rahakursi muutuvus ja selle mõju I.P.T.T.-teenijate palkade peale. (Kõneleb Courriere.)
- 3) Osalise teenistusega teenijaskond I.P.T.T. asutistes. (Kõneleb W. Norton.)
- 4) Telefoni automatiseerimisest. (Kõneleb Mischon.)

Kuna aasta alul puudus võimalus I.P.T.T. propageerimiseks, otsustati nüüd energiliselt samme astuda uute liikmete ligiõmbamiseks. Ametvend Bowen võttis oma peale propageerimise Kanaadas, Uue-

Meremaal, Ühendriiges ja Lõuna-Aafrikas. Tšehhi ametvennale Tichakile tehti ülesandeks propageerida Jugoslaavias, Poolas, Rumeenias ja Tšehhoslovakkias. I.P.T.T. sekretär võttis oma peale propageerimise Hispaanias.

Konstateeriti, et I.P.T.T. häälekandja kaastööst ei ole küllalt elavalt osa võetud ja otsustati paluda kõigi maade ühinguid valida isiku, kes järjekindlalt saadaks „Postnachrichten“ile“ kaastööd oma maa kohta.

Kuna 1934. a. eelarves oli ettenähtud liikmemakse 16.000 fr. suuruses ja kuna seni on ainult 10.873 fr. sisse tulnud, palutakse kõiki ühinguid oma liikmemakse õiendada, ja nimelt 10 cent. liikme pealt. Seni on maksnud 16 ühingut (14 ühingut 10 cent., 2 ühingut 7 cent. liikme pealt), kuna 14 ühingul liikmemaksud täiesti õiendamata.

Saksa ametnikkude ühingud korraldavad iga kuu ühe kõneõhtu ja ühe selt-simeheliku koosviibimisõhtu. Esimese eesmärgiks on liikmeid poliitiliselt kasvatada, sest saksa ametnik peab olema „poliitiline“ ametis ja väljaspool ametit. Ruum, kus kõneõhtu toimub, peab olema haakristidega ilustatud, kõneõhtu algul ja lõpul lauldakse rahvusotsialistilisi võitlus- ja marsslaule.

Et tõsta saksa ametnikkude arusaamist „Führeri“ eesmärkidest, kingitakse neile Hitleri raamat „Minu võitlus“ juhtudel, nagu: väljapaistvate ametiteenetest, isearaliste sporditeenetest, 25 a. teenistuse puhul jne.

Saksa raudteevalitsus avaldab oma rahulolematust selle üle, et jaama raamatukauplustes pakutakse reisijatele välismaa ajakirju. Leides, et raamatumuüja kohus on saksa mõttevara levitada, keelatakse välja panna silmapaistvatesse kohtadesse välismaa ajakirju.

Saksa riigipost tahab saksa kirjatähti jälle rohkem tarvitusele võtta. Ladinakeelseid tähti tohib tarvitada erajuhustel, kirjutades mõnes võrkeelses ehk kirjutistel, mis lähevad välismaile.

Kölni Kaubanduskoda pööras hiljuti palvega Postivalitsuse poole postitariifide alandamiseks. Postivalitsus lükkas selle palve tagasi järgmistel põhjustel: Riigipost olevat praegu rohkem koormatud kui emme sõda, annab miljoneid riigile ja maksab suuri summasid riigiraudteele postivagunite tarvitamise eest, mis varemalt oli maksuta. Kõige väiksem tariifi alandamine märksa vähendaks sissetulekuid, mis kogemuste põhjal ei kattuks suurema postitarvitamisega. Kirjatariifi alandamine 1 Pfg. võrra põhjustaks 20 miljoni puudujäägi. 1931/1932. a. kirja- ja pakkposti tariifi alandamise tõttu läks kaduma riigile 170 milj. marka. Riigipost võib vaid majandusliku tasakaalu kindlustamiseks sammsammult rahva soovidele vastu tulla.

Saksamaal oli katseks sisse seatud tasuta karustusjookide andmine kuuma ja külma väljaspool kontorit töötavaile postiteenijatele. Nüüd on postiminister teenijaskonna huvides seda jäädvustanud.

Saksamaal on asutatud postiteenijate tütreile abiandmine (Posttöchterhort). 1933. a. tuli toetussummasid sisse 412.811 mk.

Tšehhoslovakkia ametnikud on palgakärpimise tõttu sattunud võlgadesse, mis ulatuvad üldsummas 3 miljardi tšehhi kroonini. Paljude ametnikkude võlad on tõusnud 10.000 kuni 15.000 kroonini. Nende võlgade tasumiseks paljudel juhtudel ei jätku kahe aasta palgast. Tšehhoslovakkia ametnikud loodavad, et kuna riigil võimalik on põllumajandust 100 milj. tšehhi kr. toetada ja peale selle oma peale võtta viljamonopoli riikliku kindlustuse 60 milj. suuruses, et ta ka õiglasemalt hakkab kohtlema seda osa rahvast, kes juba sõjaajast peale on pidanud kannatlikult ohverdada tooma riigi kasuks. Ametnikkude palgatõstmise lootusele aitab kaasa teadmine, et riigi brutto-sissetulek esimese 6 kuu jooksul on, võrreldes 1933. a., tõusnud 260 milj., abirahad töötlele alanenud 160 milj. võrra. Raudteede puudujääk on vähenenud 80 milj. võrra.

Tšehhi ajakirja „Nová Práce (Uus Töö)“ järgi olevat kõigis Ameerika kontorites iga ala jaoks kindlaks määratud üks ideaalne ametniku tüüp täpselt arvestatud töövoimega. Igalt ametnikult nõutakse, et ta töövoime moodustaks vähemalt 65% tollest. ideaalse ametniku

töövõimest. See oleks normaal ametnik, kes kõige madalama palgaredeli järgi palka saaks. Kui ametniku töövõime suureneb, tõuseb ta palk ühe palgaastme võrra. Iga ametal on seitse palgaastet. Nii on näiteks „Professional service“ (kutseameti) algpalk 2000—2600 dollarit aastas. Iga astme vahe on 100 dollarit. On olemas ka seadus, mis lubab ametnikke degradeerida, s. o. vähemasse palgaastmesse üle viia. Kui ametniku võime langeb alla 65%, siis võib teda vallandadagi. Kuid on lisatud, et vallandamist võib ainult siis teostada, kui ametnik 90 päeva jooksul alla 65% töövõimet on näidanud. Tšehhi postiteenijate ajakiri toob äratrüki neist teadetest ja lõpetab küsimusega „Mis vahe on siis veel inimese ja masina vahel?“

Tšehhi riigiametnikkude palve suured raudteesõidu hinnaalandust 33% pealt 50% peale lükati Teedeministeeriumi poolt tagasi, põhjendades seda raudtee halva rahalise seisukorraga.

Šveitsi posti- ja telegr.-valitsus andis välja 1933. a. aastaraamatu, milles leidub palju huvitavaid statistilisi andmeid. Saadeti välja 403,4 milj. eksemplari ajalehti ajalehetariifi järgi, s. o. 31% rohkem kui 1925. a. Sisetelegrammide arv on vähenenud 6,2% võrra, välis-telegrammide arv 7,1%.

1933. a.	1932. a.
Posti puhaskasu 16.233.172 fr.	13.526.964
Telefoni „ 15.709.815 fr.	47.495.506
Telegraafi puudu- jääk	815.337 fr. 1.054.123

Šveitsis on üldiselt 4008 postiasutist, milledest 3996 asutist toimetavad kõiki postioperatsioone (1 postiasutis iga 1027 elaniku ehk 10,3 ruutklm. kohta).

5728 isikut toimetavad 3698 postiasutise juures postiväljakandmist. Kolm korda päevas kantakse posti välja kohtades, kus üle 5000 elaniku, kaks korda vähema tähtsusega kohtades, 1 kord päevas ülejäänud külades ja vähemates kohtades. Postil on enesel 389 postivagunit. Post maksab aastas riigiraudteele 9.014.545 fr. ja eraraudteedele ja laeva-sõiduametitele 3.858.705 fr. Autoliinide pikkus on 6093 klm. Hobuseposti tarvitatatakse veel 777 kilomeetrit.

Šveitsi saadab kirjavõtte kinnistes kottides 74 maasse ja on otsekoheseks pak-kide vahetuses 15 Euroopa ja 17 välis-euroopa maaga. Sisepakkide arv oli aas-tas 39,8 milj., välispakkide arv 3,4 milj.

21.188 p.-t.-t.-teenijast on 3854 nais-teenijat.

Šveitsis on 363.655 telefoni kõne-kohta, ta on oma telefonivõrgu tiheduse tõttu kolmas maa Euroopas. Kõnekoh-tade arv oli 1932. a. järgmine: Ameerika 100 elaniku peale 15,8, Taanis 10,1, Rootsis 9,1, Šveitsis 7,9, Norras 7, Sak-samaal 4,8, Inglismaal 4,5, Hollandis 4,1, Belgias 3,8, Austrias 3,4, Soomes 3,5, Prantsusmaal 2,9, Lätis 2,8, Ungaris 1,3, Tšehhoslovakkias 1,1, Hispaanias 1,1, Itaalias 1.

Terves Šveitsis on 1700 postiamet-nikku. Postivalitsus võtab iga aasta vastu 60—100 õpilast. Telegraafi võetakse praegu ainult naisõpilasi. Teoreetiline ja praktiline õppeaeg kestab 2 aastat.

Šveitsis on praegu 200 telegrafisti ja 175 naistelegrafisti. Telefoni alal tööta-vad 1931 naistelefonisti. Alles viieaastase töötamise järele määratakse naistelefo-nist ametnikuks. Telefoni automatiseeri-mise tõttu langeb see arv järkjärgult.

Naispostiteenijad (9,1%) töötavad pea-miselt kantseleides.

Postiametnikkude palgad on 3800 kuni 9600 fr. aastas.

Alamatest postiteenijatest on üks kol-mandik, nimelt 2100 isikut kirjakandjad, kes kannavad posti laiali linnades ja suu-remates külades. Nendest saavad palka 20% 2900—4500 fr. ja 80% 4680—4800 fr. aastas.

T.-t.-valitsus võtab praegu teenistusse ainult neid ineenere, kes kauemat aega mõne erafirma juures sel alal on tööta-nud. Teenistusse astudes on algpalk 500—600 fr. kuus.

Peale koosseisu töötab 1300 algtehni-lise kutsega isikut t.-t.-valitsuse teenis-tuses: 36 ülemmontööri palgaga 3800 kuni 7400 fr. aastas, 22 liinimeistrit (3600—6800 fr.), 113 keskjaama mon-tööri (3400—6200 fr.), 79 esimese astme montööri (3200—5400 fr.), 135 teise ast-me montööri, 58 laduabilist ja 235 liini-montööri (3000—4800 fr.), 44 muid mon-tööre (2900—4500 fr. aastas), 280 mää-ralist töölisi.

Itaalias on naispostiteenijate arv viimasel ajal märksa vähenenud. Tehakse igasuguseid kitsendusi naisametnikkude vastuvõtmiseks postiteenistusse. Seesama maksab ka Saksamaal ja Austrias, kuid viimastes maades peamiselt abielus ole-vate naisteenijate kohta.

Ühendriikide post on 1919. a. ar-vates nüüd esimest aastat 5 milj. dollari suuruse puhaskasuga töötanud.

Ameerika kirjakandjate palku kavat-setakse tõsta 250 dollari võrra aastas.

Uued palganormid oleksid järgmised:

1. järk — 1.400 dollarit aastas,
2. „ — 1.500 „ „
3. „ — 1.600 „ „

Ameerika Kirjakandjate Liit pöö-ras postiministri poole palvega, et vii-manee samme astuks selleks, et ajakirja-toimetused ei saadaks trükitööd rullitud kujul. Postminister leiab, et seda siiski ei või sunduslikuks teha, vaid võib ainult soovitada saatjatele trükitööde saatmist lamedal kujul, mis palju kergendaks pos-titeenijate tööd.

Prantsuse teedeminister kavatseb ühendada rida posti- ja telegraafiasutisi. 10.300 postiasutist tulevad likvideerimi-sele, mis riigile üle 150 miljoni fr. kokku-hoidu toob. Ametite ühtesulamisega ta-hetakse 28% milj. kokku hoida. Linnades on 1.260 ja maal 301 kirjakandja kohta kaotatud. Postiteenijate liit aga juhib kir-jakandjate tähelepanu sellele, et nad või-vad keelduda rohkem posti kaasas kand-mast kui määrustes ette nähtud.

Inglismaa kirjakandjateks võetakse ainult isikuid vastu, kelle kasv ei ole alla 1 m. 65 cm. Postminister mingisuguseid erandeid ei tee.

Inglise post on möödunud aastal puhast kasu toonud £ 12.396.000, sellest summast tuleb £ 1.428.000 lugeda telefoni puhta-kasu arvele, kuna 1932. a. oli telefoni puhaskasu ainult £ 409.521. Telegraaf on puudujäägiga töötanud (£ 641.000). Kuna möödunud aastal telegrammide arv oli tõusnud, oli puudujääk väiksem 1932. a. puudujäägist (£ 838.301).

Postiametkonna tehnilise ühingu tegevusesi.

Postiametkonna tehnilise ala teenijate akuutseks päevaküsimuseks on aastaid olnud vastava erialalise tehnilise kirjan-duse muretsemine. Need teadmised teh-nika valdkonnast, millised omandatud postiametkonna tehniliseks teenistuseks ettevalmistamisel, samuti tegeliku tööta-mise juures omatud kogemused ainuüksi ei võimalda veel ajakõrgusel seista, vaid tuleb olla alalises kontaktis tehniliste uuendustega ja teadmisi järjest värskenda-da.

Ametalaliselt nõutavat tehnilist kir-jandust on teenijad senini omal kulul soe-tanud, ent tehniliste jõudude väga keh-vade palgaolude juures ka see on ülejõu-käiv enamikul teenijaist. Samuti puudu-vad ühingu juhatusel ja osakondadel sel-leks vabad summad.

1934/35 riigi tulude ja kulude eelarves lhk. 188 ja 189 on toodud postiametkonna teenijate olukorra parandamiseks erikap-i-tali eelarve Kr. 11.500.— suuruses. Ku-lude osas p. 2 all on nähtud ette Kr. 1.440.— kursuste, kirjanduse ja spordi jaoks.

Et ametkonna kõigil teenijail on õigus osa saada sellest erikapitalist, pööras tehnilise ala teenijate ühingu juhatus postivalitsuse direktori poole palvega määrata erikapitalist Kr. 400.— vastava ametalalise tehnilise kirjanduse tellimi-seks ja soetamiseks. Kui aga käesoleva aasta summad juba kulutatud, siis ühin-gu juhatus palub tuleva aasta eelarvest ülalmainitud summa reserveerida.

Selle palve kaitsmiseks erikapitali ko-mitees valiti E. Millistfer.

Ühingu juhatus osakondade ja teeni-jate soovil avaldab siin esijoones vajaliku kirjanduse nimestiku nõrgavoolu alal:

1. Техника связи. — ajakiri.
2. Zeitschrift für Fernmeldetechnik — ajakiri.
3. A. E. G. Hilfsbuch für Elektrotechnik.
4. H. Goetch. Taschenbuch für Fern-meldetechnik.
5. Харченко. Справочник телефонного техника.
6. Кармазов. Автом. телеф. станции.

Ühingu juhatuses esindajail oli pikem mõtetevahetus posti eksploatatsiooni ala teenijate kutseühingu esindajatega koos-töö asjus. Läbirääkimiste tulemusena võeti ühiselt vastu teatud alused koos-tööks. Need koostöö alused on avaldatud käesoleva „Side“ numbris teisel.

20. oktoobril oli Postivalitsuses koos tehnilise ala teenijate teenistuse hinda-mise komisjon. Ühingu esindajatena võt-sid komisjoni tööst osa A. Mihels, J. Jutt ja O. Birkan.

Kõrgenduseks oli vakant-kohti:

1. I järgu jaoskonna juhatajaks 1
 2. Vanemaks mehaanikuks 7
 3. I järgu mehaanikuks 12
 4. I järgu montööriks 8
 5. Raamatupidajaks 90 kr. kuupalg. 2
- Komisjon seadis kõigile vakant-kohta-dele määramiseks üles vastavad kandi-daadid. Kandidaatide nimestik esitatakse direktorile kinnitamiseks ja kõrgenduse andmiseks.

Postiametkonna teenijate kutseühingute koostöö.

1929. aastal asutati postiametkonnas tehnilise ala teenijate kutseühing.

Kaks ühingut — postiteenijate üldühing ja tehniline ühing — on seni elanud heas vahekorras ja sõbralikult, kuid on puudunud lähem koostöö.

1934. a. üldühingu kongress võttis vastu sooviavalduse, luua lähem koostöö tehnilise ühinguga. Selle sooviavalduse kohaselt peeti läbirääkimisi kahe ühingu esindajate vahel ning tuldi üksmeelselt otsusele, et lähem koostöö nimetatud kahe kutseühingu vahel on kasulik ja otstarbekohane.

Kahe kutseühingu juhatused on nüüd otsustanud koos töötada järgmistel alustel:

1) Kumbki ühing võtab oma esindaja kaudu sõnaõigusega osa teise ühingu juhatuses koosolekutest.

2) Ühingu juhatused kaaluvad ühiselt läbi tähtsamad ja olulisemad üldküsimused ning esinevad vastavates ametasutustes kui ka kesklitidus võimalikult ühiste seisukohtadega.

3) Mõlemad ühingu püüavad ühtlustada seltskondlisi ja kultuurilisi üritusi, korraldades ühiselt pidusid, jõuluõhtuid ja muid koosviibimisi.

Sellest teatades, paluvad mõlemi ühingu juhatused ka osakondades luua koostöö, arendada kahe ühingu liikmete vahel head ja sõbralikku vahekorda, mis on peamiseks koostöö aluseks.

Posti-t.-t.teenijate kutseühingu juhatus.

Posti-t.-t.ametkonna tehnilise ala teenijate ühingu juhatus.

Märkmeid 6. liini jaoskonna tööliste üldkogu koosolekult.

30. septembril s. a. peeti Ehituseameti 6. liini jaoskonna tööliste üldkogu koosolekut Tallinna „Raudteelaste kodus“, milleks olid kohale sõitnud üle poole saja käitise töölise. Töölisnõukogu aastase tegevuse üle esines aruandega töölisnõukogu esimees A. Saul. Samal koosolekul valiti ka valimiskomisjon-uu töölisnõukogu valimiste läbiviimiseks. Koosolekul arutati pikemalt päevatöölise edaspidisi töövõimalusi käitises, kusjuures rõhutati alalise päevatöölise kaadri loomise vajalikkust ja selle säilitamiseks soovitati tööde, millede iseloom seda võimaldab, edasilükkamist sügishooajale, millal tavaliselt töökriis kõige teravam. Juhiti tähelepanu ka asjaolule, et mõnesuguste tööde väljandmisel töövõtjale, võetagu kaalumi-sele kuivõrt oleks võimalus neid töid teostada raudtee oma tööjõuga. Ühtlasi avaldati koosolijate poolt, et ka mõnepäevane töönädalgi sageli märksa aitaks rasket seisukorda, mis vallandamine enesega kaasa toob, pehmendada. Jaoskonna juhataja, kes koosolekul viibis, juhtis tähelepanu äärmiselt piiratud krediitidele ja määratud tööprogrammidele, millest kinni pidades on raskusi tööde edasilükkamiseks sügishooajale. Elevust ja kohati kõrgepingelist meeleolu tekitasid sõnavõttud uue töölemineku korralduse küsimuse ümber, millise korraldusega teatavasti nõutakse liinitöölise töökohal olemist tööaja algus ja töö lõpetamist

töökohal tööaja lõpul, mispuhul on tekkinud arusaamatusi tööriistade ja rulliku töökohale toomisega ja tagasiviimisega väljaspool tööaega. Jaoskonna juhataja põhjendas nimetatud korraldust riikliku kokkuhoiu vajadusega, kuid raskemaks osutus vastuse leidmine korralduse täitmise seadusepärasuse kohta esitatud küsimustele. Üldiselt leiti aga, et tarvilik oleks leida uusi vahendeid ja juba olemasolevaid vahendeid täiel määral püüda kasutada töökohale liikumise kiiruse tõstmiseks, millega tööaega kokku hoitakse ja seega töövõiljakust tõstetakse. Elavad ja temperamendiküllased mõttevahetused jätsid lõppeks siiski koosolijasse hea ja rahuldustisendava tunde ning jääks soovida ka tulevikus sellist lähedast kontakti töölisnõukonna ja administratsiooni vahel, mis kahtlematult langeb kasuks kummalegi poolele ja aitab laiemas ulatuses lahendada tekkinud arusaamatusi.

*

Eeltähendatud koosolekul valitud valimiskomisjoni poolt toimetati töölisnõukogu valimised 13. ja 14. oktoobril s. a., mille tulemusena kinnitati vanema tööinspektori poolt 22. oktoobril 1934. a. töölisnõukogu liikmeteks Arved Saul, Johannes Haus (endised) ja Johannes Kivistik (uus). Valimised teostusid üldiselt hästi nii töölisnõukonna kui administratsiooni täiesti rahuldaval suhtumisel.

Välismaade raudteelased.

Kõigi liiklemisalade teenijate ühildise ühingu loomise kavatsus Inglismaal.

Inglismaa raudteelaste ühingu (National Union of Railwaymen) viimasel erakorralisel kongressil kiideti heaks kõigi liiklemisalade — raudtee, tänavraudtee, autobusside, mere ja õhu — teenijate ühe üldise ühingu loomise kavatsus. Ühingu häälekandjas „The Railway Review“ võtab sel puhul sõna ühingu peasekretär, avaldades lootust, et selle plaani teostamisega saavad liiklemisalade teenijad võitlusvõimelise organisatsiooni ja et sellele eeskujule järgnevad ka teiste alade teenijad.

Ka veduriteenijate ühingu (A. S. L. E. and F.) on sel puhul astunud ühendusse teiste transportteenijate ja tööliste ühingu-gutega.

Tšehhoslovakkia raudteelaste nõudmised.

I. T. F.-ga ühinenud kolme raudteelaste organisatsiooni (tšehhi, saksa ja vedurijuhtide) poolt moodustatud erikomitee esitas 9. oktoobril raudteevalitsusele memorandum, millega nõutakse:

1) esimesel jaanuaril k. a. maksuma pandud lisatasude vähendamise määruse äramuutmist;

2) tükitööde tasu tõstmist töökodades ja

3) kaheksatunnilise tööpäeva piinlikku teostamist.

Ametlikult teatati komiteele, et valitus on nõus rahuldama raudteelaste nõudmisi. Lõplik küsimuste otsustamine kuulub parlamendi kompetentsi. Raudteelased loodavad, et nende nõudmised teostamist leiavad alates 1. jaanuarist 1935. a.

Šveitsi raudteelased protesteerivad raudteede „kommertsialiseerimise“ kavatsuste vastu.

Šveitsi tagurlikud poliitilised ja majanduslikud ringkonnad, kasutades üldist rasket majanduslikku olukorda, tahavad saada oma valdusse Šveitsi Liidu raudteed. Selle eesmärgiga on töötatud välja eelnõu, mille elluviimine tähendaks tõelikult Liidu raudteede muutmist era raudteedeks. Muuseas raudteevalitsuse võimkonda jääks raudteelaste palga- ja töötingimuste äramääramine, ilma et parlamendil oleks sõna kaasarääkimiseks. Selle eelnõu vastu Šveitsi raudteelased on alustanud kõige energilisemat aktsiooni. 23. septembril korraldati üle kogu Liidu protest-demonstratsioon, milledest võtsid osa umbes 100.000 inimest. Kõige massilisem ja mõjurikkam oli Zürichis korraldatud demonstratsioon. Ühtlasi kirjutas Šveitsi raudteelaste Keskühing allkirju selleks, et küsimust viia rahvahäälletusele. Ühingu loodab kindlasti, et rahvas selle plaani maha hääletab, nagu ta tegi seda möödunud kevadel raudteelaste ja teiste riigiteenijate palkade vähendamise kavatsusega, mis nendesamaste tagurlike ringkondade poolt oli valmis sepsitsetud, kes nüüd tahavad raudteed oma võimkonda saada.

Rahva poolt soovalt toetatud demonstratsioone avaldasid kõikjal sügavat mõju ja see julgustab raudteelasi aktsiooni jätkamiseks kindla lootusega võidule.

Tööveteraan pensionile.

Osip Tšernjavsky sündis Leedumaal, Aleksandrovis, 20. detsembril 1872. a.

Noormehena siirdus kodumaalt Eestisse, kus koha sai raudteel. Algus teenistust Mõisaküla veosakonnas rongiõhvitajana 16. apr. 1901. a. Seal viidi 1909. a. üle Pärnu konduktorite reservi vanemaks konduktoriks. Viimasel kohal teenis kuni käesoleva aasta 1. juunini, täites kogu aeg korralikult ja ausasti oma ametikohuseid. 1. juunist s. a. viidi vana tööveteraan pensionile, mille ta kõigiti on ära teeninud.

26. augustil s. a. austasid Pärnu rongiteenijad oma endist kolleegi südamliku koosviibimisega. Koosviibimisel anti vana tüblile töömehele üle ka kingitusi.

Vastutav ja tegev toimetaja **Aleksander Lepp**. Väljaandja **Eesti Raudteelaste Keskühing**. Kirjastuse o-ü. Täht trükk, Tallinnas, V. Pärnu mnt. 31.